

Proje Bilgi Notu:

Teklif Çağrısı Referansı: EuropeAid/162207/ID/ACT/TR
Teklif Çağrısının Başlığı: İş Sağlığı ve Güvenliği Hibe Programının Geliştirilmesi (IOHS)
Proje Süresi: 15 Ay
Proje Adı: Sondaj HSO Geliştirme Projesi (DIMP)
Proje Alanı: Türkiye, Marmara Bölgesi, Ankara, Kocaeli, İstanbul, Edirne, Tekirdağ
Proje Baş Başvuru Sahibi: Düzce Üniversitesi
Proje Eş Başvuru Sahibi: İstanbul Ticaret Üniversitesi
Proje Ortağı: MTA Marmara Bölge Ofisi
Proje Yürütücüsü: Prof. Dr. İsmail Ekmekçi /İstanbul Ticaret Üniversitesi

Özet:

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından AB destekli 6 milyon Avro'luk hibe programı kapsamında maden, inşaat, kimya, metal vb. çok tehlikeli sektörlere yönelik olarak iş sağlığı ve güvenliği koşullarının (İSG) iyileştirilmesi ve ilgili tarafların İSG alanındaki yetkinliklerinin artırılmasını sağlayacak çalışmaların yürütülmesi amacıyla tüm ülke genelinde 6 milyon Avro Hibe sağlanması planlanmıştır İş sağlığı güvenliği çalışmaları kapsamında maden sektöründe yer alan sondaj çalışmalarındaki iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılacak olan iyileştirmeler için hazırlaan 15 ay sürecek olan projenin kapsamı şu şekildedir

Projeye, MTA Marmara Bölge Müdürlüğü iştirakçi olarak katılmaktadır. Ülkemizde madenciliğin gelişimine öncülük eden en önemli kurum MTA dır. Ülkemiz genelinde merkez teşkilatı ve 12 bölge müdürlüğünde toplam 2616 personel ile yer bilimleri ve madencilik hizmet vermektedir. Bu proje ile MTA tarafından Türkiye' de çıkarılacak olan madenlerin yerlerinin tespiti esnasında İş Sağlığı ve Güvenliği hizmetlerinin üniversitelerle işbirliği yapılarak Marmara Bölgesindeki sondaj alanlarında pilot bir proje olarak sektöre uygun bir risk analizi oluşturmak üzere gerekli çalışmaların yapılması, sondaj ekiplerine gerekli eğitimlerin verilmesi, aileleri ile görüşülerek İSG kültürünün oluşturulması, bu konuda uzman yerlere yurtdışı teknik geziler ile bu konudaki işbirliklerinin ve teknik birikimin arttırılması sağlanacaktır.

Proje kapsamında ele alınan MTA Marmara bölgesinde ortalama olarak 8 adet sondaj kampı bulunmaktadır. Bu kamplardan hidrojeoloji, jeotermal, radyoaktif, kamplar vardır, ayrıca derin deniz sondajı da yapılmaktadır. Farklı alanlarda çalışılan bu kamplarda ortalama 25-30 personel görev almakta ve bu kamplara hizmet veren çeşitli alt taşeronlarda mevcuttur. Dolayısıyla sadece Marmara bölgesinde çalışan kişi sayısı 500 kişi civarına doğru artmakta; bu kişilerin aileleri de gözününde bulundurulduğunda proje kapsamında ulaşılacak kişi sayısı 2000 ler düzeyinde olacaktır. Bu kadar kişinin bilinçlenmesini sağlamak daha sonra Türkiye genelinde ulaşılacak kişiler için çok önemli bir altyapı oluştıracaktır. MTA baş mühendisinden danışman olarak destek alınacak ve sahada mevzuatın belirttiği risk analiz ekibi aktif olarak çalışarak reel olarak riskleri gözleyecek ve bunların kayıt altına alınması sağlanacaktır.böylece çalışanların güvenli çalışma alanı sağlanacaktır. Bu ekiple Almanya da örnek teşkil eden sondaj kuyularına seyahati planlanarak mühendisler tarafından yapılan uygulamaların inandırıcılığına güven arttırılacaktır.

Sondaj sektörü çalışanları doğada korumasız yollarla ve sürekli olarak çalışmaktadırlar. Bu nedenle, sondaj kamp alanları kısa sürelerde söküm, nakliye ve kurulum aşamalarını yaşamaktadır. Bu şartlar altında çalışanların iş güvenliği konusunda tam güvence aldığından emin olmak gereklidir Zorunlu durumlar olmadıkça sondaja ara verilmez. Sondaja ara verildiği durumlarda bir çok problem doğar. Örneğin kuyu yıkılma tehlikesine maruz kalır veya sondaj dizisi kuyuda sıkışarak kullanılamaz hale gelir. Sondaj makinesi ile asıl araç ve gereçlerden oluşan sondaj donanımı sondaj faaliyetini etkileyen en önemli faktördür. Çok tehlikeli sektörde çalışan sondaj işçileri ve mühendisleri evlerinden uzak ve sürekli çalışmaktadır. Bu sebeple işe karşı çalışma körlüğü oluşma ihtimali çok yüksektir. Biyolojik, kimyasal, psikososyal, fiziksel risk faktörlerinin tamamı mevcuttur. Yapılacak proje ile bu sektördeki bilinç düzeyi arttırılacak, güvenlik kültürü oluşturularak aynı anda risklerin nasıl bertaraf edilebileceği uygulamalı olarak öğretilecektir. Projemiz bu risklerin bertarafı ve azaltılması için oluşturulmuştur.

Projenin oluşumunda; sektöre uygun risk analizi oluşturulacak ve bir ekip kurulacaktır. Böylece riskler terminleri doğrultusunda giderilerek risk analizi aktif hale getirilecektir. Sahada çalışan sondaj ekibinin her kademesinde eğitimler düzenlenerek farkındalık arttırılacaktır. Ayrıca MTA taşeronlarının da eğitimlere katılımları sağlanacaktır. Sondaj çalışanlarınn ailelerine ulaşılarak işlerin riskleri anlatılarak İSG kültürü yerleştirilecektir.

Bu projede Üniversite ve Kamu dayanışması sağlanmıştır. İstanbul Ticaret Üniversitesi ve Düzce Üniversitesi hocaları ve doktora öğrencileri ile iştirakçi olarak MTA da çalışan başmühendis ve mühendisler görev alarak maden sektöründe yapılan sondaj çalışmalarının iyileştirilmesi sağlanacaktır. Proje sonucunda alınan önlemler üniversitede ve teknik meslek liselerinde özellikle maden ve iş Sağlığı Güvenliği konusunda ders olarak.okutulması da planlanmaktadır.

Öncelikli beklenen sonuç iş kazlarının “0”olabilmesi için çalışan bilincinin artmasıdır. Ailelerde ve çalışanlarda, işveren ve mühendislerde farkındalık yaratmak planlanmaktadır.

Bu proje MTA ile Marmara Bölgesinde çalışıldıktan sonra aynı kurum ile tüm Türkiye de uygulanmak üzere bir başka proje ile kolayca koordine edilebilecektir. Ayrıca özellikle Almanya’daki üniversiteler ve sondaj işlerinin yapıldığı kurumlar ile bağlantı kurularak proje kolayca genişletilebilecektir. Yurtdışında maden arama ile ilgili çıkan yeni yasa gereği MTA 2019 yılında farklı ülkelerde başlatacağı projeler ve açık deniz sondajları kullanılarak pek çok yeni bağlantı kurulabilecektir.